

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1
2

בפני **בפני כב' השופט הבכיר, רמזי חדיד**

התובע **יואב רמתי**
באמצעות ב"כ עוה"ד יאיר אבני

- נ ג ד -

הנתבע **ליאור דץ, עו"ד**
באמצעות ב"כ עוה"ד אורי שילה

פסק דין

3
4
5

מבוא ועובדות מוסכמות:

1. האם האמירות "עברייני פלילי ככל הנראה" ו-"עברייני לכאורה" מהוות לשון הרע, ובאם כן, האם הן חוסות תחת הגנת פרסום מותר, הגנת אמת בפרסום או הגנת תום הלב. אלה הן המחלקות בתביעה והן תדונה ותוכרענה להלן.
2. בפניי תביעה כספית בעילה של פרסום לשון הרע, לפיה התובע מבקש לחייב את הנתבע בתשלום סך של 142,000 ₪.
3. התובע הינו מהנדס חשמל במקצועו והוא הבעלים של חב' ספיר י.ז. ח. בע"מ ואשר לאורך שנים ניהלה קשרים עסקיים עם חב' יפה נוף תחבורה תשתיות ובנייה בע"מ (להלן: "חב' ספיר" ו-"חב' יפה נוף" בהתאם).
- הנתבע הינו עו"ד במקצועו, פעיל חברתי ואחד ממקימי עמותת "שומרי הסף התנועה להגנת ערכי שלטון החוק". במועדים הרלוונטיים לתביעה הגיש הנתבע תכנית רדיו שבועית בתחנת רדיו חיפה והוא ייצג את חבר מועצת העיר חיפה וחבר דירקטוריון חב' יפה נוף, מר מרדכי בליצבלאו (להלן: "תחנת הרדיו" ו-"בליצבלאו" בהתאם).
4. ביום 30.10.2018 התקיימו בחירות לרשויות המקומיות בישראל והסיעה שהתובע עמד בראשה נבחרה למועצת עיריית חיפה. בהמשך, ביום 20.11.2018, נערך ונחתם בין ראשת העיר הנבחרת, ד"ר עינת קליש רותם (להלן: "ראשת העיר") לבין סיעתו של התובע הסכם בדבר הצטרפות האחרונה לקואליציה העירונית. בהתאם להסכם הנ"ל, מונה התובע כיו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף.

27

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

- 1 במהלך שנת 2019 ערך מבקר המדינה בדיקה ביחס לניגוד העניינים בו מצוי התובע בהיותו
2 יו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף וזאת לאור קשריו העסקיים באמצעות חב' ספיר שבבעלותו,
3 ובנדון הוא ערך טיוטת דו"ח (להלן: "טיוטת דו"ח מבקר המדינה").
4
5 יודגש, כי טיוטת הדו"ח הנ"ל לא פורסמה לציבור הרחב ולא הבשילה לדו"ח סופי, אף כי
6 בדרך שלא הובררה, העתק ממנה התקבל בידי הנתבע.
7
8
9 6. טיוטת דו"ח מבקר המדינה הומצאה להתייחסות עיריית חיפה ובעקבות זאת ערכה ראשת
10 העיר ישיבה שבעקבותיה פנתה היועצת המשפטית של העירייה, עוה"ד גבי ימית קליין (להלן:
11 "עו"ד קליין"), לוועדה לניגוד עניינים של נבחר ציבור ברשויות המקומיות במשרד
12 המשפטים בבקשה לקבלת התייחסותה (להלן: "הוועדה לניגוד עניינים").
13
14 הוועדה לניגוד עניינים פנתה לעירייה, לתובע ולחב' יפה נוף בבקשה לקבלת נתונים ומידע
15 שונים ולאחר שישיבה על המדוכה, היא הוציאה ביום 25.06.2020 דו"ח מקיף ומפורט, לפיו
16 באה לידי מסקנה כי בשל ניגוד עניינים מקיף ותדיר בו מצוי התובע, הוא אינו יכול לכהן כיו"ר
17 דירקטוריון חב' יפה נוף או אף כחבר דירקטוריון, וכי בנסיבות העניין אף לא ניתן להסתפק
18 בהסכם ניגוד עניינים (להלן: "דו"ח הוועדה לניגוד עניינים" או "הדו"ח" בהתאם להקשר
19 הדברים ותכנם).
20
21 7. על רקע ההתפתחויות לעיל, פנה בליצבלאו, מרשו של הנתבע הממשיך לאחת מסיעות
22 האופוזיציה בעיריית חיפה, לראשת העיר בדרישה להדיח את התובע מתפקידו כיו"ר
23 דירקטוריון חב' יפה נוף, ובהמשך, ביום 13.07.2020, הוא הגיש באמצעות הנתבע עתירה
24 מנהלית לבית משפט המחוזי בחיפה לקבלת סעד זה (להלן: "העתירה המנהלית").
25
26 8. על אף האמור בדו"ח הוועדה לניגוד עניינים, התובע המשיך לכהן בתפקידו כיו"ר דירקטוריון
27 חב' יפה נוף למשך יותר מחודש ימים, עד אשר ביום 05.08.2020 הוא השעה את עצמו מאותו
28 תפקיד. כמו כן, התובע לא אמר נואש ובניסיון לשנות את רוע הגזרה, פנו חב' יפה נוף ועוה"ד
29 קליין לוועדה לניגוד עניינים בבקשה לבחון מחדש את ממצאי הדוח, וזאת בנימוק לשינוי
30 נסיבות מהותי. בהקשר זה יובהר כי השינוי האמור מתייחס להחלטת משרד התחבורה ואשר
31 התקבלה לאחר מתן הדו"ח, לפיה הוא הפסיק את ההתקשרויות בינו לבין חב' יפה נוף.
32
33 לאחר בחינה מחודשת, הוציאה הוועדה לניגוד עניינים ביום 28.10.2020 דו"ח נוסף, בו היא
34 עמדה על קביעותיה בדו"ח הקודם ובנסיבות העניין התובע התפטר מתפקידו כיו"ר
35 דירקטוריון חב' יפה נוף.
36

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

9. בין לבין, ביום 10.07.2020, כשבועיים לאחר פרסום דו"ח הוועדה לניגוד עניינים ושלושה ימים לפני הגשת העתירה המנהלית, התראיין התובע לתכנית "זירה חופשית" ששודרה בשידור חי בתחנת רדיו חיפה בהנחייתו של מר אלי לוי (להלן: "התכנית" ו-"תחנת הרדיו" בהתאם). באותה תכנית השתתפו התובע, מר אביהו האן הנמנה על סיעתו של בליצבלאו (להלן: "האן"), ומרואיינת נוספת בשם ענבר, ובמהלכה התייחס האן לדו"ח הוועדה לניגוד עניינים. בתגובה לכך התובע האשים את בליצבלאו בזיוף, זאת בטענה כי על אף שהזמנה לכינוס דירקטוריון חבי יפה נוף מחייבת חתימת שני חברים, הוא הוציא זימון כאמור תוך הטעייה כאילו המכתב נשלח על דעת חבר דירקטוריון נוסף, כשבפועל אין הדבר כך. אותה עת הנתבע הזדמן באקראי לאולפני תחנת הרדיו ומנחה התכנית, מר לוי, העלה אותו לשידור בתור בא כוחו של בליצבלאו, והוא ביקש את תגובתו לטענת הזיוף. משעלה הנתבע לשידור הוא הגיב, בין היתר, באומרו:

"יואב רמתי משקר לא רק שהוא משקר. יואב רמתי הוא עבריין פלילי ככל הנראה. ואני יכול – וביום ראשון – שני הדברים יתבהרו. בצורה חד משמעית וברורה..."

בהמשך, בדין ודברים שהתפתח בין התובע לנתבע, הטיח אחד במשנהו דברים אלה:

"יואב: וצר לי שהעורך הדין הזה, רק בשביל פרנסה מוכנה (כך במקור – ר.ח.) לשקר ולהגיד לציבור דברים –

ליאור: יואב אתה עבריין

יואב: שהם

ליאור: לכאורה!"

יובהר, כי הציטוט לעיל הינו מתוך תמליל התכנית אשר הגיש התובע כחלק מראיותיו במשפט, וזאת מבלי שהוגשה קלטת התכנית (להלן: "התמליל").

10. התביעה מוגשת אפוא בגין התבטאויות הנתבע לעיל, בהן הוא כינה את התובע "עבריין פלילי ככל הנראה" ו-"עבריין לכאורה".

11. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 24.06.2022 ניתנה החלטתי בבקשת הנתבע להזמנת עדים, לרבות נציג משרד מבקר המדינה וראשת העיר, וזאת כדי להעיד על הממצאים שהתגלו בבדיקה שערך מבקר המדינה וטיוטת הדו"ח אשר ערך. בהתאם להחלטה, הבקשה בנדון נדחתה וזאת מהטעם כי בהתאם לסעיף 30 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 וההלכה הפסוקה, טיוטת דו"ח מבקר המדינה והעדויות שהתבקשו ביחס אליה אינן קבילות.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

טענות הצדדים בתמצית:

- 1
2
3 12. לטענת התובע, הכינויים שהטיח בו הנתבע "עברייך פלילי" ו-"עברייך", הינם ביטויים
4 משמיצים המהווים לשון הרע, מה גם ובעיני האדם הסביר הם מעידים על אדם שהורשע
5 בדיון, והרי אין חולק כי התובע לא נחקר במשטרה, לא הוגש נגדו כתב אישום ומן הסתם הוא
6 לא הורשע בדיון. הוסיף התובע וטען, כי הוספת ההסתייגויות הנטענות לאותם כינויים – "ככל
7 הנראה" ו-"לכאורה" – אינה מעלה ואינה מורידה באשר למשמעות הדברים, מה גם
8 וההסתייגות הראשונה מתייחסת למונח "פלילי" ולא למונח "עברייך" בעוד כי ההסתייגות
9 השנייה נאמרה כלאחר יד, רק בחלוף מספר שניות, לאחר שהנתבע כינה את התובע "עברייך"
10 וכאשר האחרון החל להגיב לדברים.
- 11
12 כן טען התובע כי לשון הרע שהטיח בו הנתבע, אינה בבחינת הבעת עמדה, אלא קביעה
13 עובדתית (לכאורה), ולפיכך העובדה כי התובע הינו איש ציבור האמור להיות עמיד יותר בפני
14 הביקורת נגדו, אינה רלבנטית למקרה דן.
- 15
16 ביחס לתחולה לטענת התובעת אין להחיל את ההגנות להן טען הנתבע. אליהם אתייחס
17 בהמשך, בנסיבות מקרה דן.
- 18
19 באשר לגובה הפיצוי הנדרש, התובע מפנה להלכה הפסוקה, לפיה חזקה כי פרסום לשון הרע
20 גורם נזק, והוא הוסיף וטען כי הנתבע הציג מצג עובדתי כאילו הוא, התובע, עברייך שאין לתת
21 בו אמון, כל זאת ביודעו כי מדובר בדברי שקר ובהיותו עורך דין הוא מודע להבדל בין מי
22 שהורשע בדיון לבין מי שפועל, כביכול, בניגוד להמלצות הועדה לניגוד עניינים, ומנסה לשנות
23 את ממצאיה, כבמקרה דן. בהקשר זה הפנה התובע לקביעה בדו"ח, לפיה הוועדה לניגוד
24 עניינים אינה מטילה כל דופי בהתנהלותו, לתגובתו המזלזלת של הנתבע, אשר פנה אליו לאחר
25 הפרסום בהודעת ווטסאפ בה ציין את כתובתו לצורך המצאת כתב תביעה בעילת לשון הרע.
26 כן מבקש התובע לדחות טענה שהעלה הנתבע, לפיה תביעה דן הינה תביעת השתקה, מה גם
27 והנתבע הינו עורך דין אשר יכול להתגונן בעצמו מפני התביעה, ובהודעה ששלח לתובע הוא
28 התרברב באומרו: **"... אל תשכח מי אני ומה היכולות שלי בתקשורת הארצית וגם**
29 **המקומית. אנחנו לא באותה ליגה חבר. תשאל את דוד עציוני"**. בנסיבות העניין, כך לטענת
30 התובע, הסעד המבוקש אינו מופרך ולפיכך יש לקבל את התביעה במלואה.
- 31
32 13. הנתבע העלה טענה מקדמית, לפיה מן הדין למחוק את התביעה על הסף, זאת מהטעם כי
33 התובע לא הגיש את קלטת הפרסום נשוא התביעה, היא היא הראיה הטובה ביותר, והסתפקת
34 בהגשת התמליל. הדברים הינם מקל וחומר, לאור העובדה כי ההקלטה מצויה ברשות התובע
35 והיא אף עומדת לרשות הציבור באתר תחנת הרדיו. כן נטען בנדון, כי התמליל כולל סימני
36 קריאה שהינם פרשנות של המתמלל, הוא אינו משקף את המקור והושמטו ממנו מספר
37 אמירות שנאמרו במהלך התכנית.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1
2 לגוף העניין הנתבע טען כי בעיני האדם הסביר משמעות המונחים "עבריין פלילי" ו-"עבריין"
3 אינו מי שהורשע בדין, אלא מי שביצע משעה עבירה ויש להביאו למשפט בגין כך. מסקנה זו
4 עולה גם כן מהאזנה לקלטת הפרסום, מה גם והנתבע סייג את דבריו במילים "ככל הנראה"
5 ו-"ביום ראשון, שני הדברים יתבהרו..." וכן בביטוי "לכאורה". ואכן, כך לטענת הנתבע,
6 התובע ביצע שתי עבירות, האחת, הוצאת לשון הרע, וזאת משטען כאילו מרשו, בליצבלאו,
7 ביצע עבירה של זיוף ההזמנה לכינוס דירקטוריון חברת יפה נוף, השנייה, עבירה של מרמה
8 והפרת אמונים המעוגנת בסעיף 284 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977, זאת לאור היותו בניגוד
9 עניינים מהותי ותדיר במסגרת כהונתו כיו"ר דירקטוריון חברת יפה נוף. בהקשר אחרון זה,
10 טען הנתבע כי התובע ידע מבעוד מועד על מצב ניגוד העניינים בו הוא מצוי, והדבר מתחייב
11 ממספר נימוקים, כלהלן:

- 12
- 13 - מבקר המדינה העלה במסגרת טיוטת הדו"ח אשר ערך טענות קשות נגד התובע
 - 14 ואשר צוטטו בדוח הועדה לניגוד עניינים.
 - 15 - ביום 26.8.19 עלה על סדר היום של חברת יפה נוף נושא חקירת מבקר המדינה
 - 16 בעניינו של התובע.
 - 17 - ביום 2.7.20 ו-6.7.20 פנה בליצבלאו, בהיותו מיוצג באמצעות הנתבע, לראשת
 - 18 העיר חיפה בדרישה לפטר את התובע מתפקידו כיו"ר דירקטוריון חברת יפה נוף,
 - 19 ומשלא נענתה פנייתו, הוא הגיש את העתירה המנהלית ביום 13.7.20, 3 ימים
 - 20 לאחר שידור תכנית הרדיו. כמו כן, בהמשך, התובע נאלץ להשעות את עצמו
 - 21 מתפקידו כיו"ר דירקטוריון חברת יפה נוף, וביום 20.9.20 הצדדים הגיעו להסכם
 - 22 פשרה במסגרת העתירה המנהלית, לפיו התובע התחייב להמשיך ולהשעות את
 - 23 עצמו מאותו תפקיד, והוא אכן התפטר מתפקידו.

24

25 בפועל, על אף שהתובע ידע כי הוא מצוי בניגוד עניינים מהותי ותדיר, הוא המשיך להתנהל

26 מול משרד התחבורה ודירקטוריון חברת יפה נוף, באופן המעלה חשד סביר לביצוע עבירה של

27 מרמה והפרת אמונים. בנדון הפנה הנתבע להחלטת משרד התחבורה להפסיק את ההתקשרות

28 עם חברת יפה נוף, החלטה שהתובע נתן לה יד, פניית עו"ד קליין לוועדה לניגוד עניינים

29 בבקשה לשינוי עמדתה בטענה לשינוי נסיבות בעקבות אותה החלטה, ללמדך כי לתובע היה

30 אינטרס אישי ומשמעותי בהפסקת התקשרות חב' יפה נוף עם משרד התחבורה. כן הפנה

31 הנתבע לקשרים העסקיים אשר ניהל התובע באמצעות חברת ספיר שבבעלותו, אם

32 בהתקשרות ישירה עם חברת יפה נוף ואם באמצעות הקשר עם 27 ספקים של חברת יפה נוף.

33

34 הוסיף הנתבע וטען כי התובע עצמו אינו רואה בפרסום נשוא התביעה כלשון הרע, ומספר

35 טעמים לכך: הראשון, התובע לא ביקש מתחנת הרדיו להוריד את השידור מאתר התחנה,

36 ונכון להיום ניתן להאזין לאותה תכנית. השני, התובע לא פנה לתחנת הרדיו בבקשה לפרסום

37 התנצלות. השלישי, התובע פנה לנתבע במכתב התראה רק בחלוף כארבעה חודשים ממועד

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 הפרסום, וזאת לאחר תום הדיון בעתירה המהלית והתפטרות התובע מתפקידיו בחברת יפה
2 נוף. שיהוי זה מלמד, כך לטענת הנתבע, כי תביעה דנן הוגשה כפעולת נקם ולצורך הטלת
3 אימה. חיזוק נוסף לטענתו בנדון, הנתבע מוצא בתביעת לשון הרע שהגיש התובע נגד
4 בליצבלאו, כמו גם החשש והפחד אשר הפגין סמנכ"ל חברת יפה נוף לשעבר, מר ישראל גור,
5 אשר הוזמן על ידי הנתבע למתן עדות במשפט, אולם הוא לא העז למסור את עדותו. כן הפנה
6 הנתבע לעובדה כי התובע לא הגיש תביעות נגד כלי התקשורת אשר פרסמו תחקירים בהם
7 עלו ממצאים חמורים כנגדו.

8
9 הנתבע הוסיף והפנה לעובדה כי התובע הינו איש ציבור ובהתאם לכך יש לתת מעמד הבכורה
10 לאינטרס חופש הביטוי כנגד השמירה על שמו הטוב. הדברים, כך לגישת הנתבע, הינם מקל
11 וחומר במקרה דנן, בו ניסה התובע במהלך שידור התכנית לטשטש את הממצאים החמורים
12 שעלו בעניינו ולהסיט את הדיון להאשמת שווא חמורה שהטיח בבליצבלאו, מרשו של הנתבע.
13 מכל אלה עולה, כך לטענת הנתבע, כי הדברים שהטיח בתובע, אף באם היו בוטים, אין בהם
14 כדי לשים את התובע ללעג ולקלס, אלא להעמיד עובדות לאשורן.

15
16 ככל ותקבל טענת התובע כי הפרסום נשוא התביעה מהווה לשון הרע, הנתבע מבקש להחיל
17 מספר הגנות: פרסום במסגרת הליכים משפטיים בהתאם לס"ק 13(5) לחוק איסור לשון הרע,
18 התשכ"ה – 1965, הגנת אמת הפרסום שבסעיף 14 לחוק, והגנת תום הלב שבסעיף 15 לחוק –
19 הבעת דעה, הגנת על עניין אישי כשר, הגנה שעניינה גינוי או הכחשה של לשון הרע וכן דין
20 וחשבון על ישיבה פומבית של תאגיד.

21
22 **ד י ו:**

23
24 **סילוק התביעה על הסף:**

25
26 14. דומה כי בקשת הנתבע לסילוק התביעה על הסף בהעדר הגשת קלטת התכנית, מועלית מן
27 הפה אל החוץ ואין כל מקום לקבלה.

28
29 ביום 25.3.22 ניתנה החלטתי בדבר הגשת תצהירי עדות ראשית בתביעה, וב-ס"ק 8(ה)
30 להחלטה נקבע כי צד הסבור כי בתצהיר הצד שכנגד עלו טענות או צורפו מסמכים בניגוד
31 לדיני הראיות, רשאי להעלות טענותיו בנדון בפתח ישיבת ההוכחות. והנה, הנתבע, ושיקוליו
32 עמו, לא העלה בישיבת ההוכחות כל טענה בנדון, ותחת זאת הוא בחר לכבש את הטענה
33 והעלה אותה לראשונה במסגרת סיכומיו. הנה לך אפוא טעם ראשון לדחיית טענת הנתבע
34 בנדון, אך לא רק זאת.

35
36 בסעיף 68 לתצהיר עדותו הראשית, מוצג נ/3, ציטט הנתבע את הקטעים הרלבנטיים לפרסום
37 נשוא התביעה באופן התואם לנוסח התמליל, זאת למעט הצמידות של המונח לכאורה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 למילים "יואב, אתה עברייך", עניין אליו אתייחס בהמשך. הנה אם כן, למעט לעניין אחרון
 2 זה, הנתבע אינו חולק על נוסח הפרסום נשוא התביעה, אשר בעטיו הוגשה התביעה.
 3
 4 15. נשוב ונצטט את הפסקה הרלוונטית לפרסום השני נשוא התביעה:

5
 6 **"יואב: וצר לי שהעורך הדין הזה, רק בשביל פרנסה מוכנה (כך במקור – ר.ח.) לשקר**
 7 **ולהגיד לציבור דברים –**
 8 **ליאור: יואב אתה עברייך**
 9 **יואב: שהם**
 10 **ליאור: לכאורה!"**

11
 12 מהמצוטט לעיל עולה כי בעלי הדין נכנסו אחד לדברי משנהו וקרוב לוודאי כי באותה עת בה
 13 אמר הנתבע "לכאורה", התובע ביקש להשלים משפט קודם שהסתיים במילה "דברים". ככל
 14 והתובע ביקש להוכיח את טענתו כאילו הסייג שהוסיף הנתבע לאמירה "עברייך" הייתה
 15 כלאחר יד, היה עליו להגיש את קלטת התכנית ולא להסתפק בתמליל.

16
 17 בנסיבות העניין, משמעות האמירה לעיל תיבחן בהתאם לנוסח: "יואב אתה עברייך לכאורה".

לשון הרע מהו – הדין המהותי ויישומו במקרה דנן

18
 19
 20
 21 16. כפי שנפסק לא אחת, דיני לשון הרע משקפים איזון בין זכויות וערכים כבדי משקל, ואשר כל
 22 אחד מהם מושך לכיוון מנוגד: הזכות לשם טוב והזכות לחופש הביטוי (ראה ע"א 751/10
 23 פלוני נ' דיין אורבך (פורסם בנבו) פסקה 16). קשה להפריז בחשיבותם ומרכזיותם של שני
 24 ערכים אלה לקיומה של חברה מתוקנת ובריאה. בנדון נפסק ב-ע"א 6903/12 CANWEST
 25 GLOBAL COMMUNICATIONS CORP נ' עזור ואח' (פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד עזור")
 26 כדלקמן:

27
 28 **"חשיבותן ומרכזיותן של זכויות אלו היא בבחינת מושכלות יסוד. בתמצית די בכך**
 29 **שנאמר כי הזכות לשם טוב היא זכות רחבה שנועדה להגן על ההערכה העצמית ועל**
 30 **כבודו של אדם, והיא מבוססת על הצורך האנושי בהערכה פנימית, בגאווה אישית**
 31 **ובהכרה חברתית**

32
 33 מן העבר השני ניצבת הזכות לחופש הביטוי. חופש הביטוי מבטא את החשיבות
 34 שבמיצוי זכותו של האדם לאוטונומיה אישית ולביטוי עצמי. 'הוא חיוני להבטחת
 35 תקינותו של ההליך הדמוקרטי, הבנוי על הבעת הרצון והדעה החופשית של כל
 36 אדם; הוא מהווה יסוד רעיוני ומעשי לשלטון הנבחר בבחירות חופשיות, בהליך
 37 שעיקרו חופש דעה ובחירה'

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 לפי סוג הביטוי ומאפייניו וכן בהתאם למשקל הזכות המתנגשת בו. ככל
2 שהביטויים חוסים תחת 'ליבת' חופש הביטוי, קרי ככל שחשיבותם להגשמת
3 המטרות העומדות בבסיס חופש הביטוי גדלה, כן יורחב היקף ההגנה עליהם....."
4 (שם, פסקה 9-10).

5
6 באשר לאיזון בין אותם ערכים – חופש הביטוי והזכות לשם טוב – נקבע בפסק דין עזור
7 כדלקמן:

8
9 "לעיתים נמצאות הזכות לחופש ביטוי והזכות לשם טוב במתח וכל אחת מהן
10 מושכת לכיוון שונה: השמת הדגש על חופש הביטוי מאפשרת 'לסבול' ביטוי פוגעני
11 יותר לשמו הטוב של אדם, ולהפך: נכונות יתר להגן על השם הטוב ולקבוע, כפועל
12 יוצא, כי ביטוי פלוני הוא בבחינת לשון הרע עשויה להיות בעלת השלכות מצננות
13 על חופש הביטוי. 'נקודת האיזון' הראויה בין הערכים הנוגדים [...] נחתכת על פי
14 משקלם היחסי של ערכים אלה. האיזון מושג כפרי הערכה עקרונית, תוך
15 יישום הערכה מושגית זו על נסיבותיו המיוחדות של המקרה' " (שם, פסקה 11).

16
17 17. חוק איסור לשון הרע מבטא את האיזון המתחייב בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב.

18
19 בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע הגדיר המחוקק את לשון הרע, באומרו:

20
21 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- 22
23 1. להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצידם;
24 2. לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;
25 3. לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח
26 ידו או במקצועו;
27 4. לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או
28 מוגבלותו".

29
30 סעיף 2 לחוק מגדיר פרסום מהו. דא עקא, בהעדר מחלוקת בין בעלי הדין, כי הוראות הסעיף
31 חלות בנסיבות מקרה דנן, מתייטר הצורך לדון בעניין זה.

32
33 בפסק הדין המנחה אשר ניתן ב-ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ ואח' נ' הרציקוביץ', פ"ד
34 נח(3), 558 (להלן: "פס"ד שוקן") נקבע כי יש לנתח ביטוי במסגרת עולת לשון הרע בארבעה
35 שלבים שונים, כמפורט להלן:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

- 1 א. בשלב הראשון יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה
2 המקובלות של האדם הסביר, משמע, פרשנות אובייקטיבית, ולברר האם מדובר
3 בביטוי הגורם להשפלתו של פלוני בעיני האדם הסביר. בנדון יש לייחס לביטוי את
4 המשמעות הסבירה של המילים לפי הקשרן, תוך התחשבות באופייה של הסוגיה
5 ובהתאם לתפיסות מקובלות של האדם הסביר. ודוק, אם בית המשפט נתקל בקושי
6 פרשני, עליו להעדיף את הפרשנות שלפיה הביטוי איננו מהווה פרסום לשון הרע.
7
- 8 ב. בשלב השני יש לבחון האם מדובר בביטוי העונה על ההגדרות שבסעיפים 1-2 לחוק.
9 בהקשר זה יש להתחשב בזהות הנפגע מן הביטוי ולבחון באם מדובר באיש ציבור או
10 שמה באדם פרטי. ככל ומדובר באיש ציבור, יינתן משקל רב יותר לחופש הביטוי על
11 חשבון השם הטוב.
12
- 13 בהמשך, אשוב ואתייחס לגישות הנוגדות ביחס לדמותו הציבורית של הנפגע
14 מהפרסום כגורם משפיע בבחינת השאלה, האם מדובר בלשון הרע, אם לאו.
15
- 16 ג. בשלב השלישי, וככל שמתקיים השלב השני, יש לבחון באם למפרסם עומדת אחת
17 ההגנות הקבועות בסעיפים 13-15 לחוק איסור לשון הרע. לעניין זה יוער כי בהתקיים
18 אחת ההגנות הקבועות בסעיף 13 לחוק, הפרסום אינו מהווה עבירה פלילית או עוולה
19 אזרחית. מאידך, נקודת המוצא בסעיפים 14-15 לחוק היא כי הפרסום מקים עבירה
20 פלילית או עוולה אזרחית של לשון הרע, אף כי בהתקיים אחת ההגנות הקבועות
21 בהם, המפרסם לא יחוייב בדין.
22
- 23 ד. בשלב הרביעי והאחרון יש לבחון את גובה הפיצוי המגיע לנפגע מפרסום לשון הרע,
24 אם בהוכחת גובה הנזק ואם בהעדר הוכחה כאמור.
25
- 26 על אותה הלכה חזר בית המשפט ב-דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין ואח' (פורסם
27 בנבו)(פסקה 20) (להלן: "פס"ד דנ"א דיין").
28
29 מן הכלל אל הפרט.
30
- 31 18. על מנת להתחקות אחר משמעות הפרסום נשוא התביעה, יש לבחון את מכלול האמירות של
32 הנתבע וההקשר בהם נאמרו, ולא לבור מתוכן את הביטוי "עברייני", ולבודד אותו מההקשר
33 וההסתייגויות בו נאמר. בנדון נזכיר כי הנתבע התבקש להגיב לטענת הזיוף שהעלה התובע גד
34 מרשו-בליצבלאו, וזאת באומרו: "אבל זה חמור מאוד שהוא ניסה לכנס את הדירקטוריון
35 כי צריך שניים לכנס אותו והוציא מכתב שלא על דעת החבר – החבר השני. הדבר הזה הוא
36 זיוף... (שם, עמ' 4 שורה 6 לתמליל). לאותם דברים, השיב הנתבע באומרו:
37

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 "יואב רמתי משקר לא רק שהוא משקר. יואב רמתי הוא עבריין פלילי ככל הנראה,
2 ואני יכול – וביום ראשון, שני הדברים יתבהרו. בצורה חד משמעית וברורה. אני רק
3 יכול לבוא ולהגיד מה שהוא מדבר הוא מדבר שטויות. יש פה בקשה של שני חברי
4 דירקטוריון כל אחד באופן הכי - נפרד. ביקש לכנס את הדירקטוריון..." (שם),
5 עמ' 6 שורה 22 לתמליל).

6
7 מהמצוטט לעיל עולה כי טענת הנתבע כי התובע משקר באה כתגובה לטענת הזיוף נגד
8 בליצבלאו, ובנדון יודגש כי התביעה אינה מוגשת ביחס לאמירה זו. באשר להמשך דברי
9 הנתבע בהם הוא כינה את התובע "עבריין פלילי ככל הנראה", הרי הדברים מתייחסים לניגוד
10 העניינים בו מצוי התובע בתפקידו כיו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף. לראיה, טרם עלה הנתבע
11 לשידור, התייחס מי ממשותפני התכנית לדו"ח הוועדה לניגוד עניינים. כמו כן, לאחר שהנתבע
12 אמר את דברו כמצוטט לעיל, הגיב התובע באומרו: "צר לי שהעורך דין הזה מחפש את
13 התביעה שלי אליו לדיבה. הוא משקר. דבר נוסף אני בתיאום עם היועצת המשפטית
14 לעירייה, שים לב. הולך להגיש ערעור על ההחלטה שהיא רק המלצה! רק המלצה... ואני
15 מגיש ערעור על הדבר הזה" (שם, עמ' 7 שורה 5 לתמליל), והרי ברור כי בדבריו אלה כיוון
16 התובע לדוח הוועדה לניגוד עניינים.

17
18 ודוק, בהתבטאות הראשונה נשוא התביעה – "עבריין פלילי" – הנתבע לא סייג את דבריו רק
19 בביטוי "ככל הנראה", אלא מיד לאחר מכן הוא הוסיף באומרו "ואני יכול – וביום ראשון,
20 שני הדברים יתבהרו", ובהתבטאות השנייה – "עבריין" – הוא סייג אותה באומרו
21 "לכאורה". הנה אם כן, הנתבע לא כינה את התובע "עבריין" באופן פסקני אלא הוא סייג את
22 דבריו בשלוש הסתייגויות שונות, כאמור לעיל.

23
24 19. כמסקנה מתחייבת, אין לקבל את עמדת התובע כאילו בעיני האדם הסביר, משמעות
25 הפרסום נשוא התביעה הוא, כאילו הוגש נגדו כתב אישום והוא הורשע בדין. הרי עבריין
26 מורשע אינו עבריין "ככל הנראה" או "לכאורה" ועניינו התברר, לשון עבר, במסגרת כתב
27 האישום שהוגש נגדו, ולא יתברר, לשון עתיד, בעוד מספר ימים, כפי שהתבטא הנתבע במקרה
28 דנן.

29
30 חיזוק למסקנה אליה הגעתי לעיל מצאתי בדברי כב' הנשיא (בדימוס) שמגר ב- בג"ץ 428/86
31 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, בו דן בית המשפט בפרשנות סעיף 11 לחוק יסוד:
32 נשיא המדינה ובשאלת סמכותו של הנשיא להעניק חנינה למי שלא הורשע בדין. בהתייחס
33 למשמעות המונח "עבריין", נפסק כדלקמן:

34
35 "לפי פשוטו של מקרא, הרי עבריין הוא מי שביצע מעשה המוגדר כעבירה, ואין
36 בביטוי כשלעצמו כדי ללמד על כך, שהמחוקק אינו נוקט לשון 'עבירה' ו'עבריין',
37 לפי העניין, אלא לגבי מי שכבר הוכח לגביו בהליך פלילי חלוט, שנסתיים בהרשעה,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 כי עבר עבירה. לפי תפיסת היסוד המשפטית שלנו כל אדם הוא אכן בחזקת זכאי
2 כל עוד לא הורשע בדינו, אך כלל גדול זה עניינו בזכויות ובחובות של הפרט מול
3 הערכאה השיפוטית ומול כל רשות וכל פרט אחר, אך אין בכך כדי ללמד בהכרח על
4 כל שימושי הלשון האפשריים במונח תיאורי, אשר אותו נוקטים בחקיקה בשלל
5 של הקשרים ובזיקה למיגוון של נסיבות, שעניינן בפלילים ובכל הכרוך בכך.
6 בנוסחם של דברי חוק יש, לא אחת, התייחסות לעבירה או לעבריין, כאשר הכוונה
7 למעשה או למחדל פליליים המיוחסים לפלוני או למי שמייחסים לו מעשה או מחדל
8 כאמור, לפי העניין, אף אם טרם הורשעו בהליכים פליליים, היינו, גם כאשר הדיוק
9 מבחינת המעמד בהליך הפלילי היה אולי דורש נקיטת לשון 'נאשם בעבירה' או 'מי
10 שמיחסת לו עבירה' או נוסח כיוצא באלה" (שם, עמ' 530 לפסק הדין).

11

12 20. בטיעוניו הפנה התובע לפסק הדין שניתן ב-ת"א (שלום – י-ם) 13-03-23838 שקד נ' עיתונות
13 זהב בע"מ (פורסם בנבו), שם נפסק כי הכינוי עבריין נתפס בעיני האדם הסביר כמי שהורשע
14 בדין.

15

16 עיינתי בפסק הדין ולא מצאתי כי המשל דומה לנמשל. אבהיר להלן.

17

18 כאמור, בהלכה הפסוקה נקבע כי יש להתחקות אחר משמעות הפרסום בעיני האדם הסביר
19 על פי הקשר הדברים. והנה, במקרה שנדון בפסק דין עיתונות זהב לעיל המונח "עבריין"
20 הופיע בכותרת כתבה ובישום ההלכה האמורה, בית המשפט פסק באומרו: "בענייננו, בחינת
21 הכינוי עבריין צריך שתהיה בהתאם ל'אמת משפטית'... מקום בו הכותרת מציגה מצג של
22 עבריין ללא אמירה מסייגת בנוגע לאי העמדה לדין ולו גם נכון למועד פרסום הכתבה. יתרה
23 מכך, נאמר בכותרת כי התובע ביצע שורה של עבירות בכך שהקורא למד ממנה כי התובע
24 עבריין מחמת הרשעתו בדין...". למותר לציין כי נימוקים אלה נטועים בנסיבותיו המיוחדות
25 של אותו מקרה, ומאחר והם לא מתקיימים בענייננו, אזי אין הם רלוונטיים בקביעת משמעות
26 הפרסום נשוא התביעה בעיני האדם הסביר.

27

28 לאור האמור לעיל, אני דוחה את טענת התובע בנדון.

29

30 21. משעמדנו על משמעות הפרסום נשוא התביעה בעיני האדם הסביר, יש לדון כעת בשאלה האם
31 הפרסום עונה להגדרת המונח "לשון הרע" שבסעיף 1 לחוק, אם לאו.

32

33 כפי שצוין לעיל, בהלכה הפסוקה קיימות גישות נוגדות בשאלה האם העובדה כי הפרסום הוא
34 עניין ציבורי, רלוונטית בקביעה באם הוא מהווה לשון הרע, אם לאו. פס"ד שוקן השיב
35 לשאלה הנ"ל בחיוב ובפס"ד עוזר בית המשפט אימץ עמדה זו, באומרו:

36

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 "כאן המקום להעיר כי לעמדתי, את בחינת העניין הציבורי שבפרסום מסוים יש
2 לערוך לא רק לאחר שנקבע כי יש בפרסום משום לשון הרע (שאז נבדקת השאלה
3 אם חרף כך – בשל העניין הציבורי שבו – מוגן הביטוי והמפרסם לא יישא באחריות
4 בגין לשון הרע), אלא גם אגב בחינת השאלה אם פרסום פלוני הוא בבחינת לשון
5 הרע אם לאו. זאת, בשל כך שלזהות הנפגע – אם הוא דמות ציבורית – צריך שיינתן
6 משקל גם בקביעה אם פרסום מסוים כלל מהווה לשון הרע, נוכח הצורך לאזן בין
7 חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב, כאמור לעיל. איזון זה תחולתו נפרשת על
8 פרשנות דיני לשון הרע כולם, על נדבכיהם השונים. ' [...] המקום הגאומטרי
9 הראוי לבחינת המקרה שבפנינו מצוי בנדבך הראשון [סיווג פרסום כלשון הרע – ע'
10 פ']. אלא שהקו המבדיל בין שני הנדבכים [הנדבך הנוגע לקביעה שיש בפרסום
11 משום לשון הרע והנדבך הנוגע להגנות הפרסום – ע' פ'] איננו חד. זאת, הן לאור
12 השפעת האיזון החוקתי בין חופש הביטוי לבין הזכות לשם טוב על נדבכיו השונים
13 של החוק, הן לאור העובדה ששיקולים הנבחנים בעת שנבדק הנדבך הראשון,
14 משליכים על הנדבך השני ולהפך" (שם, פסקה 12).

15

16 מנגד, ב-ע"א 3322/16 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ ואח' נ' לשכת סוכני ביטוח בישראל
17 ואח' (פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד סוכני נסיעות"), חלק כב' הש' עמית על הגישה לעיל והוא
18 אימץ את עמדת כב' הש' פרוקצ'יה ב-ע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי ואח' (פורסם בנבו)
19 (להלן: "פס"ד שרנסקי"), באומרו:

20

21 "כשלעצמי, איני סבור כי מידת 'העניין הציבורי' משליכה על עצם השאלה אם
22 מדובר בפרסום המהווה לשון הרע אם לאו. לפי תרשים הזרימה שמתווה החוק,
23 היות הפרסום בגדר 'לשון הרע' אינה תלויה במידת העניין הציבורי הטמון בו.
24 ההתייחסות ליסוד ה'ציבורי' נעשית רק לאחר הקביעה כי מדובר ב'לשון הרע',
25 בעת שנבחנת השאלה אם מדובר בלשון הרע החוסה תחת אחת ההגנות: בין אם
26 מדובר בהגנת 'אמת הפרסום' – המקנה הגנה מקום בו מדובר בפרסום אמת שהיה
27 בו 'עניין ציבורי' (סעיף 14 לחוק); ובין אם מדובר בהגנת תום הלב (ראו סעיפים
28 15(4) ו-15(9) לחוק). ברוח זו, הביעה השופטת פרוקצ'יה הסתייגות מהדעה
29 שהובעה בפסיקה כי מעמדו של איש ציבור ככזה משליך על עצם הקביעה אם
30 הפרסום מהווה לשון הרע. לשיטתה, 'סיווגה של אמירה כלשון הרע צריכה אפוא
31 להיעשות על פי אמת מידה נייטרלית, שאינה מתחשבת בהיות הנפגע איש ציבור'.
32 זאת, להבדיל מהאיזון הנערך בשלב הבחינה העוקב, עת נבדקת תחולתה של הגנת
33 תום הלב – שאז 'היקף ההגנה הניתן לאמירה הפוגענית, הנאמרת בגדרו של השיח
34 הציבורי, רחב יותר מזה הניתן לפגיעה המצטמצמת לתחום עולמם של פרטים
35 ביחסייהם ההדדיים'....." (שם, פסקה 22).

36

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

22. מכל מקום, וללא כל קשר לשאלה באיזו גישה מבין שתי הגישות לעיל יש לנקוט, ראוי להדגיש כי כל אדם באשר הוא, לרבות איש ציבור, זכאי להגנת שמו הטוב. בנדון נפסק ב-ע"א 1104/00 אפל נ' חסון ואח' פ"ד נו(2) 609, כדלקמן:
- 1
2
3
4
5 "חוק איסור לשון הרע מגן על כל 'אדם' מפני פגיעה בשמו הטוב בלא קשר לזהות
6 הנפגע או לנושא הפרסום (סעיף 1 לחוק). על-כן אין לקבל את הצמצום שעשה בית-
7 משפט קמא בהגדירו את מהותה של לשון הרע. פגיעה בשמו הטוב של אדם, על-
8 פי המשמעות הסבירה של הפרסום, תיחשב לשון הרע כמשמעותה בסעיף 1 לחוק
9 גם כאשר מדובר בדמות ציבורית; אם כי המשמעות הסבירה של הפרסום עשויה
10 כמובן להיות מושפעת ממכלול הנסיבות, ובין היתר מאישיותו של הנפגע....." (שם,
11 עמ' 622 ה-ז).
- 12
13 כמו כן, בפסק דין שרנסקי לעיל, נפסק ביחס לזכות איש ציבור להגנה על שמו הטוב, כדלקמן:
- 14
15 ".....המשקל המיוחד הניתן לחופש הביטוי במישור הציבורי אינו בלתי מוגבל. הוא
16 נבחן על פי מהותו וטיבו בנסיבות המקרה. הוא נשקל מצד אחד, על פי מידת
17 חשיבותו האמיתית לחופש הביטוי. מנגד, הוא נבחן על פי מהותה ומידתה של
18 הפגיעה בשמו הטוב ובכבודו של האדם. גם איש ציבור החושף עצמו למערבולת
19 החיים הציבוריים ומסכים בכך לקבל על עצמו מידה מסוימת של נטל חשיפה
20 וביקורת ציבורית, אינו הופך בכך את שמו הטוב ואת כבודו האנושי להפקר. איש
21 הציבור לא הסכים בנטילת תפקיד ציבורי להפקיר לחלוטין את כבודו האישי,
22 והחוק, באיזונים שיצר, מגן גם על בעל תפקיד ציבורי לבל יהפוך שמו הטוב למרמס
23 בכפוף למתן משקל ראוי לחופש הביטוי כערך ציבורי בעל חשיבות. החוק לא התיר
24 בכל מצב מעשי השמצה והשתלחות באנשי ציבור בשם חופש הביטוי, ולא היקנה
25 הגנה לפוגע גם אם הביטוי הוא הבעת דעה על איש ציבור, בנסיבות בהן לא נתקיים
26 בפוגע יסוד של תום לב..." (שם, פסקה 32).
- 27
28 הנה, אם כן, העובדה כי הפרסום מכוון לאיש ציבור ובעניין ציבורי, אינה מאיינת את זכותו
29 לשם טוב ולהגנה המוקנית לו בדין על אותה זכות.
- 30
31 23. אין חולק כי התובע הינו איש ציבור וכי לציבור עניין בפרסום נשוא התביעה. דא עקא, עובדה
32 זו אינה גורעת כהוא זה מהמסקנה כי כינויו של התובע "עברייך פלילי ככל הנראה" ו-"עברייך
33 לכאורה", במובן זה כי יתכן והוא עבר עבירה פלילית, משפיל אותו בעיני הבריות, עושה אותו
34 מטרה לבזו מצידם, מבזה אותו ועלול לפגוע בו ובמשרתו. בהתאם לכך, המדובר בביטויים
35 העונים להגדרת המונח "לשון הרע" שבסעיף 1 לחוק. ודוק, העובדה כי הנתבע סייג את דבריו
36 כמצוטט לעיל, וכי בעיני האדם הסביר אין משמעות הפרסום כאילו התובע הורשע בדין, אין
37 בהם כדי לשלול את המסקנה אליה הגעתי בנדון.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

משהגעתי עד הלום, יש לבחון תחולת ההגנות להן טען הנתבע על הפרסום נשוא התביעה.

פרסום במסגרת הליך משפטי

24. בס"ק 13(5) לחוק איסור לשון הרע נקבע כדלקמן: "פרסום ע"י שופט, חבר של בית דין דתי, בורר, או אדם אחר בעל סמכות שיפוטית או מעין שיפוטית על פי דין, שנעשה תוך כדי דיון בפניהם או בהחלטתם, או פרסום על ידי בעל דין, בא כוחו של בעל דין או עד, שנעשה תוך כדי דיון כאמור".

הוראת החוק לעיל נדונה ב-ע"פ 364/73 זיידמן נ' מדינת ישראל, פ"ד כח(2), 620 (להלן: "פס"ד זיידמן"), בו נפסק ביחס לתכלית ולהיקף תחולתה, כדלקמן:

"לאור המילה 'בפניהם' בדיבור הנ"ל 'תוך כדי הדיון כאמור' אפשר היה לפרשו על דרך הצמצום שזה חל רק על הנעשה והנאמר במהלך המשפט בפני בית-המשפט בשבתו לדיון. ואולם, פירוש זה הוא צר מדי ואינו עונה לצרכים הלגיטימיים של ניהול משפט תקין באורח חפשי ללא מורא ופחד וללא חשש של הסתבכות במשפט פלילי או אזרחי. ואכן, האסמכתאות מראות שהחיסוי משתרע על כל צעד הננקט בקשר עם ההליך בכל שלב משלביו השונים, לרבות כל פניה בכתב ומסמך הנדרש במהלך הרגיל של המשפט והמשמשו כהלכה. הנה-כי-כן, גם צעד מוקדם של סיפור המעשה לעורך-הדין לשם הכנת עדות שתוגש במשפט העתיד לבוא הוא במסגרת החיסוי." (שם, עמ' 624 פסקאות ד'-ה')(ההדגשה אינה במקור – ר.ח.).

על אותה הלכה חזר בית המשפט ב-רע"א 1104/07 עו"ד פואד ח'יר נ' עו"ד עודד גיל (פורסם בנבו), ופסק באומרו:

"סעיף-קטן (5) נועד למנוע מצב שבו ירחף מעל מי מהגורמים הנזכרים בסעיף, תוך כדי דיון משפטי, האיום של תביעת לשון הרע. הסעיף נועד למנוע מצב שבו העילה לפי חוק איסור לשון הרע תהווה גורם מצנן על התבטאויות בגדרי הליך משפטי ותמנע מהגורמים השונים המעורבים בהליך המשפטי להתבטא באופן חופשי.....

יש לזכור כי הליכים משפטיים רבים כרוכים מטבע הדברים בהשמעת דברים לא נעימים לאוזן מצד בית המשפט כלפי המעורבים בהליך, ומצד המעורבים בהליך האחד כלפי השני. בוודאי טוב הדבר שההתבטאויות במסגרת הליך משפטי יהיו מתונות ומתוחמות ככל האפשר, במיוחד אם יש בדברים משום חשש ללשון הרע. אולם התפיסה המשתקפת בחוק איסור לשון הרע היא שאין להגביל את ההתבטאויות תוך כדי ההליך המשפטי באמצעות חוק זה. המטרה היא למנוע מצב שבו הגורמים המעורבים בהליך ירסנו את עצמם יתר על המידה באופן שיחבל

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 בתקינות ההליך לאור חשיבותה של ההגנה נקבע כי ההגנה שבסעיף 13(5)
2 תחול לא רק על דברים שנאמרים באולם המשפט אלא היא חלה על כל צעד הננקט
3 בקשר עם ההליך בכל שלב משלביו השונים, לרבות כל פניה בכתב ומסמך הנדרש
4 במהלך הרגיל של המשפט והמשמשו כהלכה' (ע"פ 364/73 זיידמן נ' מדינת
5 ישראל, פ"ד כח(2) 620, 624.....);"
6

7 25. על אף הפרשנות המרחיבה שניתנה בהלכה הפסוקה להגנה שבס"ק 13(5) לחוק איסור לשון
8 הרע, כמצוטט לעיל, אין משמעות הדבר כי היא חלה ללא כל סייג ותנאי. בנדון, כבר בפס"ד
9 זיידמן נקבע כי "תנאי לחיסוי שהפרסום אינו נעשה לזרים, כלומר לאנשים שמחוץ
10 למשפט" (שם, עמ' 624 פסקה ז'). לפיכך, בנסיבות אותו מקרה בו הוגש כתב אישום בגין
11 פרסום לשון הרע במסגרת בקשה לפסילת שופט ששלח הנאשם למנהל בתי המשפט, נפסק כי
12 מאחר והפרסום נשלח לגורם הזר להליך השיפוטי, אזי אין תחולה להגנה שבס"ק 13(5) לחוק.
13

14 על אותה הלכה חזר בית המשפט ב-רע"א 453/14 עו"ד מזר נ' אורן ואח' (פורסם בנבו)
15 באומרו "הגנת סעיף 13(5) חלה רק על פרסום שנעשה במסגרת הליך שיפוטי והמכוון כלפי
16 מי שהוא צד למשפט כאשר 'תנאי לחיסוי שהפרסום אינו נעשה לזרים, כלומר לאנשים
17 שמחוץ למשפט'". (שם, פסקה 8 לפסק הדין).
18

19 מן הכלל אל הפרט.
20

21 26. כאמור, במקרה דנן פרסום לשון הרע היה במהלך תכנית רדיו שמן הסתם היא לא מהווה
22 שלב משלבי העתירה המנהלית. כמו כן, הפרסום לא היה מכוון לאוזני התובע בלבד (אם
23 בכלל), אלא בראש ובראשונה לקהל המאזינים, אולי גם למנחה התוכנית וליתר המשתתפים
24 בה. והנה, כל הגורמים הנ"ל, למעט התובע, הינם צדדים הזרים לעתירה המנהלית אשר
25 הוגשה בחלוף מספר ימים ממועד שידור התכנית. ודוק, בזמן אמת אף התובע לא סבר כי
26 הפרסום נשוא התביעה קשור לעתירה המנהלית, לראיה, דבריו נאמרו לאחר שהוא הזדמן
27 באופן מקרי לתחנת הרדיו ומנחה התכנית ביקש את תגובתו לדברי התובע, כל זאת לאחר
28 שכבר נפלה ההחלטה להגשת העתירה המנהלית והגשתה היה עניין של זמן.
29

30 לאור האמור לעיל, אני דוחה את טענת הנתבע לתחולת ההגנה שבס"ק 13(5) לחוק איסור
31 לשון הרע.
32

33 **הגנת אמת הפרסום**
34

35 27. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע מעגן את ההגנה הנ"ל, ובו נקבע כדלקמן: "במשפט פלילי או
36 אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום עניין

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו
2 פגיעה של ממש".

3
4 כאמור, נקודת המוצא בהגנת אמת הפרסום היא כי הפרסום מהווה לשון הרע, אולם
5 בהתקיים התנאים הקבועים בחוק, המחוקק בחר להעניק הגנה למפרסם. בנדון, כמו גם
6 לעניין התנאים לתחולת ההגנה, נפסק ב-ע"א 844/12 מולקנדוב נ' פרוש (פורסם בנבו)
7 (להלן: "פס"ד מולקנדוב"), כדלקמן:

8
9 "הגנה זו משקפת את נכונות המחוקק להתיר פרסומים עובדתיים שיש בהם משום
10 פגיעה בשם הטוב ואף בכבודו של מושא הפרסום, מקום שמתקיימים שני תנאים:
11 (1) מדובר ב'אמת'; (2) מדובר במידע שיש בו עניין לציבור. היסוד הראשון הוא
12 עובדתי בעיקרו, והוא נוגע להשוואה בין הפרסום לבין המציאות העובדתית. היסוד
13 השני עוסק בשאלה האם קיימים לפרסום יתרונות חברתיים המצדיקים אותו,
14 למרות לשון הרע שבו. שאלה זו היא ערכית בעיקרה

15
16 'הדבר שפורסם היה אמת' - התנאי הראשון, כאמור, לתחולת הגנת אמת הפרסום,
17 הוא 'שהדבר שפורסם היה אמת'. מרכיב זה נוגע למידת ההתאמה בין תוכן
18 הפרסום לבין המציאות האובייקטיבית, כפי שהיא מוכחת באמצעות הראיות
19 המובאות במשפט

20
21 בפסק הדין המקיף דנ"א דיין, שהוא פסק הדין העדכני ביותר שיצא מבית משפט
22 זה בנושא הגנת ה'אמת בפרסום', דן בית משפט זה במספר סוגיות עקרוניות
23 הנוגעות להגנה זו. בין היתר, נדונה השאלה מהי ה'אמת' שביחס אליה נבחנת
24 אמיתותו של הפרסום. בעוד שבפסק הדין בערעור [ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה
25 דיין-אורבך [פורסם בנבו] (8.2.2012)] סברה דעת הרוב, כי האמת שביחס אליה
26 נבחנת אמיתות הפרסום היא ה'אמת לשעתה', הרי שדעת הרוב בדנ"א דיין קבעה
27 כי האמת היא אחת, ואם בדיעבד מתברר כי העובדות שפורסמו אינן משקפות את
28 המציאות כפי שהייתה בעת הפרסום (גם אם באותה עת אותה מציאות לא הייתה
29 ידועה למפרסם, מסיבות שונות), הרי שלא תעמוד למפרסם הגנה זו. זאת, להבדיל
30 ממצב שבו האמת העובדתית השתנתה בין מועד הפרסום לבין מועד בחינת הדברים
31 לצורך קיומה של ההגנה

32
33 בנוסף, הפרסום נדרש לשקף אמת 'שלמה'. כלומר, שלא ייעדרו ממנו פרטים
34 המשנים את הרושם הכללי המתקבל מהפרסום, וכן שלא ייכללו בו פרטים
35 משמעותיים שאינם נכונים..." (שם, פסקאות 31-34 לפסק הדין).

36

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

28. באשר לחובת ההוכחה ביחס להגנת אמת הפרסום, נפסק ב-ע"א 9462/04 מורדוב נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד ס(4) 13, כדלקמן:

"על המתגונן בטענה של אמת הפרסום לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע להוכיח על פי מידת ההוכחה הדרושה במשפט האזרחי – נטיית מאזן ההסתברות לטובת גרסתו – כי הדברים שפרסם הם נכונים בענייננו מייחסת הכתבה למערער מעשה העולה כדי עבירה פלילית. בכגון דא, נשמעה דעה כי על המפרסם מוטל נטל מוגבר להוכיח את אמיתות הפרסום. 'בגדר זה, הכלל הוא, כי נטל הראיה הרובץ על המפרסם כבד יותר, ככל שחומרת המעשים המיוחסים על ידי המפרסם כבד יותר...'. אדגיש כי לשיטתי לא ברף הוכחה שונה עסקינן – מידת ההוכחה הנדרשת במשפט האזרחי היא אחת: מאזן ההסתברויות. כמובן, יש תמיד לבדוק אם הראיות המונחות לפני בית המשפט, מבחינת משקלן ו'איכותן', מקיימות את מידת ההוכחה הזו...". (שם, עמ' 29).

לאותה הלכה ראה גם כן פס"ד מולקנדוב לעיל, פסקה 35.

בנסיבות מקרה דנן ראוי לשוב ולציין את העובדה כי הנתבע לא כינה את התובע "עברייני" באופן מוחלט ופסקני, אלא, וכפי שפורט לעיל, הוא סייג את דבריו במילים "ככל הנראה", "לכאורה" וכי בהמשך "הדברים יתבהרו". נשאלת אפוא השאלה, מהו הנטל המוטל על הנתבע כדי להוכיח את אמיתות הפרסום.

בספרו של אורי שנהר "דיני לשון הרע" הוצאת נבו, הציג המחבר קושיה זו באומרו:

"פרסום עשוי לקבוע בצורה נחרצת וחד משמעית, כי אדם ביצע מעשה המהווה עבירה פלילית. פרסום עשוי גם להציג את האפשרות שאדם ביצע עבירה כעניין שאינו ודאי. הצגה כזו של הדברים יכולה להעשות כאשר בפרסום נאמר שקיים חשד שאדם מסוים ביצע עבירה, או שקיימות ראיות לכאורה לכך שאדם מסוים ביצע עבירה וכד'. קיים הבדל מהותי בין פרסום המייחס לאדם ביצוע עבירה, לבין פרסום המייחס חשד לביצוע עבירה, שכן קביעה חד משמעית שאדם ביצע עבירה, פוגעת באותו אדם יותר מייחוס של חשד לביצוע עבירה, עם זאת, גם פרסום המייחס חשד לביצוע עבירה עלול לפגוע קשות במי שמוצג כחשוד ולהוות לפיכך 'לשון הרע'.

ההבדל בין פרסום המייחס ביצוע עבירה לבין פרסום המייחס חשד לביצוע עבירה נוגע לא רק למידת הפגיעה, אלא גם לשאלה, מה מוטל על מפרסם להוכיח כדי שיוכל ליהנות מהגנת אמת הפרסום השאלות הקשות בנוגע למהות ההוכחה הנדרשת מתעוררות בקשר לפרסומים שבהם מוצגות הטענות שאדם ביצע מעשה

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 עבירה כעניין שאינו ודאי. ההכרעה בשאלה, מה מוטל על המפרסם להוכיח
2 במקרים כאלה תוכרע לאור הדרך בה יתפרש הפרסום על ידי בית המשפט. עצם
3 השימוש במונחים זהירים לא יעיד בהכרח על כך שהפרסום מייחס לאדם ביצוע
4 של עבירה כאפשרות גרידא. על בית המשפט לבחון את הפרסום בכללותו, ואם
5 נקבע שהאדם הסביר היה מבין מהפרסום בכללותו, למרות ההסתייגויות שבו,
6 שהאדם המתואר בו אכן ביצע את העבירה, אזי יוטל על המפרסם להוכיח כי
7 העבירה אכן נעשתה. מאידך גיסא, אם יפורש הפרסום כמעיד רק על קיום בסיס
8 עובדתי סביר לחשדות, יוטל על המפרסם להוכיח שאכן היה בסיס עובדתי שכזה.
9 מכל מקום, גם במקרה של פרסום המעלה חשדות בלבד, לא יוכל המפרסם להתגונן
10 בהגנת 'אמת דיברתי' באמצעות הוכחת הטענה שהמפרסם עצמו חשד באופן
11 סובייקטיבי בנפגע, 'שהרי אדם יכול לחשוד כך סתם בזולתו ולו רק בשל הבעת
12 פניו' (שם, עמ' 237-236)(ההדגשות אינן במקור – ר.ח.).

13
14 מן הכלל אל הפרט.

15
16 29. טענת הנתבע כאילו פרסום לשון הרע נשוא התביעה עניינו בעבירת לשון הרע אשר עבר התובע
17 כנגד בליצבלאו, אינה משכנעת בעיני.

18
19 מהתמליל עולה כי דברי הנתבע "יואב רמתי משקר" מכוונים לטענת התובע כאילו בליצבלאו
20 זייף את מכתב הזימון ששלח לחברי דירקטוריון חברת יפה נוף, בעוד כי הטענה כי "הוא
21 עבריין פלילי ככל הנראה", מכוונים לניגוד העניינים בו היה מצוי התובע בתפקידו כיו"ר
22 דירקטוריון חברת יפה נוף. זאת ועוד, בהמשך דבריו "וביום ראשון, שני הדברים יתבהרו",
23 כוון הנתבע להגשת העתירה המנהלית ואשר כל כולה עוסק בניגוד העניינים של התובע ללא
24 קשר לעבירת לשון הרע הנטענת נגד בליצבלאו.

25
26 יוצא אפוא כי הן בעיניי הנתבע עצמו והן על פי מבחן האדם הסביר, הפרסום נשוא התביעה
27 מכוון אך ורק לניגוד העניינים של התובע, ולא ללשון הרע שהוא פרסם, כביכול, במהלך
28 התכנית.

29
30 בנסיבות העניין, אני דוחה את טענת הנתבע בנידון.

31
32 30. כאמור, טענת הנתבע להגנת אמת הפרסום מכוונת לכך כי התובע עבר עבירה פלילית המעוגנת
33 בסעיף 284 לחוק העונשין. טרם תידון טענה זו לגופה, ראוי להדגיש באותיות קידוש לבנה את
34 העובדה כי אין אנו עוסקים במשפט הפלילי וככל והטענה תתקבל, בשום אופן ופנים אין
35 משמעות הדבר כאילו בית משפט הוציא מתחת ידו פסק דין לפיו התובע עבר עבירה כאמור.
36 וגם זאת, אין כל צורך להידרש לשאלה באם בנסיבות העניין מתקיימים מכלול יסודות
37 העבירה הנטענת או באם אלה הוכחו ברמה הנדרשת בהליך הפלילי או אף האזרחי. ודוק,

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 לאור העובדה כי הנתבע סייג את הפרסום נגד התובע בשלוש אמירות שונות כמפורט לעיל,
2 מחייבת את המסקנה כי בעיניי האדם הסביר, עניינינו לכל היותר בהעלאת חשד לא ודאי בדבר
3 ביצוע עבירה כאמור, זאת ותו לא. יוצא אפוא כי כל שנדרש במקרה דנן הוא לבחון האם קיים
4 בסיס עובדתי סביר לחשד כי התובע ביצע עבירה בניגוד לסעיף 284 לחוק העונשין, אם לאו.

5
6 בהקשר זה ראוי להפנות לעובדה כי על אף קביעותיה הנחרצות של הוועדה לניגוד עניינים
7 ביחס להימצאות התובע בניגוד עניינים מהותי ותדיר, שלא ניתן לרפא אותו באמצעות הסכם
8 ניגוד עניינים, הרי בסעיף 17 סיפא לדו"ח נקבע כדלקמן:

9
10 **"אין כוונתנו להטיל דופי ביושרתו של יואב רמתי או בניקיון כפיו, ואולם בבחינה**
11 **אובייקטיבית של נסיבות העניין, מילוי תפקיד של יו"ר דירקטוריון תוך עניין אישי**
12 **ועסקי משמעותי בתחומי פעילות שיש להם ממשק לפעילות החברה, מחייב לתת**
13 **את הדעת לחששות מסוג זה".**

14
15 יחד עם זאת, כבר כעת יובהר כי הקביעה לעיל אינה מעלה ואינה מורידה בנדון, לא רק מאחר
16 והוועדה לניגוד עניינים לא התבקשה לבחון את התנהלותו של התובע במסגרת ניגוד העניינים
17 בו היה מצוי, אלא גם מאחר ועיקר העבירה בסעיף 284 לחוק העונשין, הוא עצם הימצאותו
18 של אדם במצב של ניגוד עניינים, אף אם הוא לא הפיק טובת הנאה או תועלת חומרית ממצב
19 זה.

20
21 31. בסעיף 284 לחוק העונשין, אשר כותרתו "מרמה והפרת אמונים", נקבע כדלקמן:

22
23 **"עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע**
24 **בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה, אילו נעשה כנגד יחיד, דינו – מאסר**
25 **3 שנים".**

26
27 ב-ע"פ 6790/18 טטרו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו), נפסק ביחס להוראות החוק לעיל
28 כדלקמן:

29
30 **"היסוד של מרמה והפרת אמונים יכול להתקיים במגוון מצבים, שאחד מהם,**
31 **וייתכן שהמרכזי שבהם, הוא הימצאות במצב של ניגוד עניינים פירוש הדבר**
32 **מצב שבו קיים ניגוד בין האינטרס שעליו מופקד עובד הציבור (כאשר עסקינן**
33 **בעבירה לפי סעיף 284) או עובד התאגיד (כאשר עסקינן בעבירה לפי סעיף 425) לבין**
34 **אינטרס אחר כלשהו. ברם – וזה העיקר – לא כל מצב של ניגוד עניינים עולה כדי**
35 **ביצוע העבירה הפלילית של מרמה והפרת אמונים**

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 על מנת שלא להרחיב יתר על המידה את גבולות העבירה הפלילית, נפסק כי
 2 הימצאות במצב של ניגוד עניינים תעלה כדי עבירה פלילית, אך אם להתנהגותו של
 3 העובד נלווה פן מחמיר נוסף. היסוד האחרון פורש כדרישה כי המעשה שביצע
 4 העובד יפגע פגיעה מהותית באחד מהערכים המוגנים בעבירה בעבירה של
 5 מרמה והפרת אמונים כלפי הציבור, הערכים המוגנים הם אמון הציבור, טוהר
 6 המידות של עובדי הציבור, והאינטרס הציבורי ואילו בעבירה של מרמה והפרת
 7 אמונים בתאגיד, הערכים המוגנים הם הבטחת תפקודם הנאות של מנהלי התאגיד,
 8 העדפתו של האינטרס התאגידי על פני האינטרס האישי של המנהלים, מניעת
 9 שחיתות בקרב מנהלים, ביסוס אמון בעלי המניות במנהלים והגנה על התאגיד מפני
 10 מעילה באמון זה

11
 12 כיצד יש להכריע האם המעשה פוגע בערכים המוגנים של העבירה, וכך מקיים פן
 13 מחמיר נוסף המצדיק הרשעה פלילית? לשם כך נקבעו בפסיקה מבחני עזר. בעבירה
 14 של מרמה והפרת אמונים כלפי הציבור, המבחנים הם עוצמת ניגוד העניינים, מידת
 15 הסטייה מן השורה הגלומה בניגוד העניינים ומעמדו של עובד הציבור עוד נקבע
 16 כי בשל הדמיון בין שתי העבירות של מרמה והפרת אמונים, ועל-אף השוני המסוים
 17 ביניהן, ניתן ליישם את הנורמות המקובלות ודרך הפרשנות של סעיף 284 על סעיף
 18 425... " (שם סעיף 4 לפסק דינו של כב' השופט הנדל) (ההדגשות אינן במקור – ר.ח.).

19
 20 כמו כן, ב-ע"פ 6916/06 אטיאס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד אטיאס"),
 21 נפסק כי היסוד העובדתי של עבירת המרמה והפרת אמונים מורכב משלושה: רכיב התנהגותי
 22 – "מעשה מרמה או הפרת אמונים" – רכיב נסיבתי – "עובד הציבור העושה במילוי תפקידו"
 23 – ורכיב תוצאתי – "מעשה הפוגע בציבור" (שם פסקה 43).

24
 25 להשלמת התמונה, ועל אף כי כל שנדרש במקרה דנן הוא להוכיח קיומו של בסיס עובדתי
 26 סביר לחשדות שהעלה הנתבע נגד התובע, אצטט להלן את האמור בפס"ד אטיאס לעניין
 27 היסוד הנפשי הנדרש בעבירה של מרמה והפרת אמונים, בו נקבע כדלקמן:

28
 29 "היסוד הנפשי בעבירה זו, שהינה עבירת התנהגות, הוא מודעות בפועל (או לפחות
 30 עצימת עיניים) לטיב הפיזי של ההתנהגות ולקיום הנסיבות הרלוונטיות. כלומר,
 31 מודעות בפועל לכך כי נעשתה עבירת מרמה או הפרת אמונים; מודעות בפועל כי
 32 הוא עובד ציבור העושה במילוי תפקידו ומודעות בפועל לאפשרות של גרימת
 33 התוצאה, שהמעשה פוגע בציבור

34 לא נדרש כי העושה, הוא עובד הציבור
 35 בענייננו, יהא מודע לכך כי מעשהו מהווה 'הפרת אמונים' או כי מעשהו פוגע
 36 בערכים שהאיסור הפלילי מבקש להגן עליהם. די בכך שהוא מודע כאמור ליסודות
 37 העובדתיים-פיזיים המבססים הפרת אמונים זו. אין לקרוא לתוך היסוד הנפשי של
 הפרת האמונים יסוד של 'אי-יושר'

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 גם בהקשר זה עצימת עיניים שקולה כנגד מודעות. על קיומו של היסוד הנפשי
2 ניתן ללמוד מראיות ישירות ומראיות נסיבתיות ובכלל זה חזקת המודעות, כבעבירת
3 השוחד " (שם פסקה 48).

4
5 מן הכלל אל הפרט.

6
7 32. אין חולק כי בשנת 2019 ערך מבקר המדינה בדיקה ביחס לניגוד העניינים בו מצוי התובע,
8 ובעקבות טיוטת דו"ח אשר הוציא, פנתה עו"ד קליין, היועצת המשפטית של עיריית חיפה,
9 לוועדה לניגוד עניינים. בדו"ח המפורט שהוציאה הוועדה הנ"ל, כזכור ביום 25.06.2020,
10 נקבעו מספר קביעות, כלהלן:

11
12 א. התובע מקיים קשרים עסקיים עם 27 ספקים של חב' יפה נוף ובהתאם לנתונים אשר
13 מסרה עו"ד קליין, ספקים אלה מעורבים ב-51 מתוך 216 פרויקטים וכי "אלו הם
14 הפרויקטים הכבדים והמשמעותיים; הספקים האמורים מעורבים ב-14 מתוך 16
15 הפרויקטים שעלותם מעל 50 מיליון, ותקציבי הביצוע המצטברים של הפרויקטים
16 שהספקים האמורים מעורבים בהם מסתכמים בכ-3.6 מיליארד ₪ במצטבר (מתוך
17 סכום כולל של 4.1 מיליארד כאמור)" (שם, ס"ק (7) לדו"ח).

18
19 יצוין כי בסעיף 8 לדו"ח הובאה עמדתו של התובע לנתונים שנמסרו על ידי עו"ד קליין,
20 אולם דומה כי עמדה זו לא הותירה רושם רב על הוועדה לניגוד עניינים, ואשר נותרה
21 איתנה בדעתה, כמפורט בהמשך.

22
23 ב. בהעדר כלים לבחון את השוני בין הנתונים שנמסרו על ידי עו"ד קליין לאלה שנמסרו על
24 ידי התובע ביחס למספר הספקים, מספר הפרויקטים והיקפם, הוועדה לניגוד עניינים
25 בחנה את מצב הדברים בהסתמך על הנתונים אשר מסר התובע (שם, סעיף 19 לדו"ח).
26 והנה, על אף זאת, הוועדה קבעה באומרה:

27
28 "הלכה למעשה, הוועדה סבורה כי לא ניתן לתחם את ניגוד העניינים בעת מילוי
29 תפקידו כדירקטור בחברה (וקל וחומר כיו"ר הדירקטוריון) שכן מכלול הזיקות
30 הנוכחיות והזיקות הצפויות שלו במסגרת ... (השם הושחר, קרוב לוודאי צוין שמה
31 של חב' ספיר שבבעלות התובע – ר.ח.). נוגע לליבת העיסוק של החברה. גם אם ניתן
32 היה לתחם את ניגוד העניינים לאותם פרויקטים שבהם מעורבות חברות שיש
33 ליואב רמתי קשר עסקי איתן (והוועדה אינה סבורה שדי בתיחום כזה), הרי
34 שמדובר היה בניגוד עניינים תדיר שמונע ממנו למלא את עיקר תפקידו
35 כדירקטוריון, שכן מדובר בפרויקטים מרכזיים וגדולים של החברה" (ההדגשה
36 אינה במקור – ר.ח.).

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

- 1 ג. לאור הקביעה לעיל, הוועדה לניגוד עניינים דחתה מכל וכל את הצעת התובע להסתפק
 2 בהסכם ניגוד עניינים, לפיו הוא ימנע לטפל בעניינים הנוגעים לספקים של חב' יפה נוף
 3 עמם הוא מצוי בקשר עסקי. בסעיף 21 לדו"ח פורטו מספר נימוקים לעמדה זו, ובין היתר,
 4 נקבע כדלקמן:
 5
- 6 **"ההסדר המוצע אינו נותן מענה לחשש שהמעמד של מר רמתי בדירקטוריון**
 7 **החברה ישפיע על האינטראקציה העסקית של ספקי החברה איתו, ואולי אף באופן**
 8 **שגורמים נוספים יראו לנכון להתקשר עם חב' (השם הושחר, קרוב לוודאי צוין**
 9 **שמה של חב' ספיר שבבעלותו של התובע – ר.ח.) גם אם לא תהיה למר רמתי כל**
 10 **מעורבות אישית בהחלטות בעניינם" (ס"ק 21(4) לדו"ח).**
 11
- 12 33. והנה, על אף כי התובע ידע על ניגוד העניינים התדיר והמהותי בו הוא מצוי בתפקידו כיו"ר
 13 דירקטוריון חב' יפה נוף לכל המאוחר עם פרסום הדו"ח, הוא השעה את עצמו מתפקידו רק
 14 ביום 05.08.2020, כ- 40 יום לאחר פרסום הדו"ח, כאשר בין לבין הוא המשיך בעיסוקו כרגיל.
 15 שוב נזכיר, התכנית בה פורסם לשון הרע שודרה ביום 10.07.2020, כשבועיים לאחר פרסום
 16 הדו"ח.
 17
- 18 יתרה מכך, במהלך התקופה הנ"ל, התובע המשיך לעסוק בהחלטה המסתמנת של משרד
 19 התחבורה להפסקת ההתקשרות עם חב' יפה נוף, נושא שהינו גורלי מבחינת החברה. בהקשר
 20 זה פנה מר אסף אשר מטעם משרד התחבורה לתובע במייל מיום 25.06.2020, נספח 14
 21 לתצהיר הנתבע, בו הועלו עקרונות להסכמה בדבר ביטול ההתקשרויות בין הצדדים. בפנייה
 22 הנ"ל, נעשתה הבחנה בין שלושה סוגי פרויקטים שונים, כלהלן:
 23
- 24 - פרויקט "חיבור הנמל" – יועבר באופן מיידי מחב' יפה נוף לחב' אחרת או למשרד
 - 25 התחבורה.
 - 26 - פרויקט המטרונית – יישאר בתכנון וביצוע חב' יפה נוף, אך העניין ייבחן בחלוף
 - 27 חצי שנה.
 - 28 - יתר הפרויקטים – ייבחנו במשותף על ידי חב' יפה נוף ומשרד התחבורה והאחרון
 - 29 יחליט לגביהם באופן בלעדי.
 - 30
- 31 ביום 05.07.2020, פנה התובע לחברי דירקטוריון חב' יפה נוף במכתב, נספח 15 לתצהיר
 32 הנתבע, בו הוא דיווח להם על ההתנהלות מול משרד התחבורה, באומרו: **"עיקרי אי**
 33 **ההסכמות בהסכם נבעו מכך שהמשרד (משרד התחבורה – ר.ח.) ביקש לבצע הליך של כשנה**
 34 **בו הוא יעביר את כלל העבודות בהתאם ללו"ז שלו לחברות התשתיות הממשלתיות. אנו**
 35 **סברנו כי מהלך זה יגרום לקריסה כלכלית ומקצועית של החברה ללא יכולת שיקומה"**
 36 **(ההדגשה במקור – ר.ח.). כמו כן, בהמשך מכתבו, לאחר שהתובע הציג את ניסיונותיו לשינוי**
 37 **רוע הגזרה, הוא הוסיף באומרו:**

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

- 1 "על אף תמיהות אלה החליט המשרד למשוך את הפרויקטים מהחברה ולכן סוכם
2 כי עד 1 לאוגוסט יועברו הפרויקטים וכלל המחויבויות של חב' יפה נוף לחברות
3 תשתית שונות תוך שמירת זכויותיה של החברה.
4 אני מצר על ההחלטה אך אנו נפעל בהתאם לסיכום ונביא את כלל הסוגיות
5 והשלכותיהן בפני הדירקטוריון".
- 6
- 7 34. למותר לציין, כי מעבר לבעייתיות בעובדה כי על אף ממצאי הדו"ח התובע המשיך לנהל את
8 ענייניה של חב' יפה נוף בכלל, ומול משרד התחבורה בפרט, הרי לא ניתן להתעלם מהפער בין
9 כוונת משרד התחבורה לעניין המשך ההתקשרות עם חב' יפה נוף בפרויקט המטרונית כמו גם
10 ביתר הפרויקטים למעט פרויקט חיבור הנמל, לבין הדיווח אשר מסר התובע לחברי
11 דירקטוריון החברה בנדון. הרי משרד התחבורה בחר להותיר פרויקט המטרונית בידי חב'
12 יפה נוף, ולבחון את העניין בחלוף חצי שנה. כן בחר משרד התחבורה לבחון את יתר
13 הפרויקטים, למעט פרויקט חיבור הנמל, באופן פרטני. בין אלה לבין הדיווח של התובע לחברי
14 הדירקטוריון כאילו משרד התחבורה החליט להעביר את כל הפרויקטים בהם התקשר עם
15 חב' יפה נוף תוך שנה, הפער הינו משמעותי.
- 16
- 17 35. תמיהה נוספת עולה במקרה דנן.
18
- 19 כאמור, עו"ד קליין וחב' יפה נוף פנו לוועדה לניגוד עניינים בבקשה לבחון מחדש את
20 קביעותיה בדו"ח, וזאת בטענה לשינוי נסיבות מהותי. שינוי זה מתייחס להחלטת משרד
21 התחבורה להפסיק את ההתקשרות עם חב' יפה נוף.
22
- 23 נשאלת אפוא השאלה, האם לא ברור לכל מי שענינו בראשו כי פנייה זו מעוררת סימני שאלה
24 לאור העובדה כי התובע, הוא ולא אחר, טיפל במסגרת תפקידו כיו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף
25 משרד התחבורה בהחלטה להפסיק את ההתקשרות עם חב' יפה נוף?!
- 26
- 27 אמנם נכון, התובע לא פנה באופן אישי לוועדה לניגוד עניינים בבקשה לשקול בשנית את
28 עמדתה, אולם הפנייה היתה, בין היתר, באמצעות היועץ המשפטי של חב' יפה נוף ואשר נכון
29 לאותו מועד, 06.08.2020, התובע אמנם היה מושעה מתפקידו כיו"ר הדירקטוריון שלה, אולם
30 המשך דרכו בחברה עדיין היה לוט בערפל והוא טרם התפטר מתפקידו.
31
- 32 36. לא נעלמה מעניי העובדה כי הוועדה לניגוד עניינים הינה וועדה מיעצת, והדבר אף צוין
33 בסעיף 1 לדו"ח. יחד עם זאת, עובדה זו אינה ממעטת ממשקל קביעותיה.
34
- 35 הוועדה לניגוד עניינים פועלת מכוח הכללים למניעת ניגוד עניינים של נבחרי הציבור ברשויות
36 המקומיות ולא אחת נפסק כי אין להתייחס לקביעותיה כהמלצות גרידא. כך לדוגמא ב-

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 עת"מ (נצ') 32410-05-11 לזימי נ' ברדה (פורסם בנבו), נפסק כדלקמן: "אכן, מדובר בוועדה
2 מייעצת אלא שלא ניתן להתייחס אל הכללים שגיבשה כאל המלצה בלבד. לחוות דעת
3 הוועדה משמעות עקרונית עבור כלל נבחרי הציבור בשלטון המקומי, אשר לשמם הוקם
4 ויועד גוף מייעץ זה" (שם, פסקה ד' לפסק הדין).

5
6 כמו כן, ב- ת"א (שלום ת"א) 40307-03-11 רמי ואח' נ' קוניק (פורסם בנבו) נקבע כדלקמן:

7
8 "הוועדה למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות תפקידה לייעץ
9 ולתת הנחיות על ההתנהלות הראויה של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות, והיא
10 הכתובת הנכונה לפניות מעין אלו שהנתבע הפנה אליה. הוועדה אכן אינה 'פוסקת'
11 אולם אין ספק שהנחיותיה אינן 'עצות' גרידא, ויש משקל רב להנחיות שהיא
12 מוציאה. אף אחד מהצדדים לא טען כי כוונתו או זכותו הייתה להתעלם מהמלצות
13 הוועדה, ותוכן ונימוקי הוועדה מנוסחים באופן משפטי, תוך פירוט טענות הצדדים,
14 הראיות שהמציאו, העובדות שנקבעו, עובדות שנתרו שנויות במחלוקת, הנימוקים
15 המשפטיים להחלטה תוך התייחסות לתכלית החקיקתית, והמסקנות של הוועדה
16 לגבי כל רכיב. ההנחה היא כי איש ציבור לא יתעלם מהנחיות אלה, שבאו לתקן
17 תקלות מכאן ולהבא, וברור כי אם הללו לא יתוקנו, תהיה לכך משמעות שתידון
18 בערכאות 'של ממש'" (שם, פסקה 64 לפסק הדין).

19
20 ודוק, לגישה לעיל משנה תוקף במקרה דנן בו הוועדה לניגוד עניינים קבעה באופן נחרץ וללא
21 צל צילו של ספק כי התובע מצוי בניגוד עניינים מהותי ותדיר, באופן שלא מותר ברירה
22 מהתפטרותו מתפקידו כיו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף, כמו גם מהחברות בדירקטוריון
23 החברה. יתרה מכך, לא בכדי התובע לא פנה לערכאות לשינוי הקביעות שבדו"ח ובסופו של
24 יום הוא התפטר מתפקידו בדירקטוריון חב' יפה נוף.

25
26 37. העולה מן המקובץ, נחה דעתי כי הנתבע הרים את נטל ההוכחה המוטל עליו להוכחת קיומו
27 של בסיס עובדתי סביר לחשד כי התובע עבר עבירה בניגוד לסעיף 284 לחוק העונשין. בנסיבות
28 העניין, בהעדר מחלוקת כי היסוד השני של הגנת אמת הפרסום – עניין ציבורי – מתקיים
29 במקרה דנן, אזי הנתבע זכאי ליהנות מאותה הגנה, ומטעם זה דין התביעה להידחות.

30
31 38. על אף כי המסקנה לעיל מייטרת את הצורך לדון בטענת הנתבע לתחולת הגנת תום הלב,
32 אתייחס להלן, ולו בקצרה, לאותה טענה.

33
34 בסעיף 15, על סעיפי המשנה להם טען הנתבע, כמו גם בסעיף 16 לחוק איסור לשון הרע
35 המעגנים את הגנת תום הלב, נקבע כדלקמן:

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

1 "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או
2 הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

3

4 (2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית,
5 מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

6 (3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם
7 שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

8 (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי,
9 בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אופיו, עברו, מעשיו או דעותיו של
10 הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

11

12 (9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה
13 של תאגיד שלציבור היתה גישה אליה, והיה בפרסומו ענין ציבורי;

14 (10) הפרסום לא נעשה אלא כדי לגנות או להכחיש לשון הרע שפורסמה קודם לכן;

15
16 16.(א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות
17 בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו
18 שעשה את הפרסום בתום לב.

19 (ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם נתקיים
20 בפרסום אחת מאלה:

21 (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

22 (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום אמצעים סבירים
23 להיווכח אם אמת הוא אם לא;

24 (3) הוא נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה סבירה להגנת
25 הערכים המוגנים על-ידי סעיף 15."

26
27 הגנת תום הלב מותנית בקיומם של שני תנאים: האחד, הנתבע עשה את הפרסום בתום לב,
28 והשני, הפרסום נעשה בהתאם לאחת החלופות המפורטות בסעיף 15 לחוק. ודוק, כפי שנפסק
29 בפס"ד ד"נ דיין לעיל: "להבדיל מהגנת אמת הפרסום, תחולתה של הגנת תום הלב אינה
30 תלויה באמיתות הדברים שפורסמו ... על כן, הגנה זו תהיה רלוונטית בדרך כלל במקרים
31 שבהם הפרסום אינו אמת או מסיבות שונות לא ניתן להוכיח כי הוא נכון" (פסקה 43 לפסק
32 דינו של כבי הנשיא גרוניס). ודוק, בהתקיים אחת החלופות הקבועות בס"ק 16(ב) לחוק איסור
33 לשון הרע, קמה החזקה כי הנתבע (או הנאשם) עשה את הפרסום שלא בתום לב.

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

מן הכלל אל הפרט.

1

2

3 39. טענת התובע כאילו הנתבע אינו תם לב מבוססת על הפרשנות כאילו משמעות הפרסום נשוא

4 התביעה הינה שהוא הורשע בדין ובהתאם לכך, כך נטען, נשלל תום ליבו של הנתבע מכוח

5 אחת החלופות שבס"ק 16(ב)(2-1) לחוק. דא עקא, משנדחתה פרשנותו הנ"ל של התובע ביחס

6 למשמעות הפרסום, אזי מן הסתם אין לקבל טענתו לתחולת החזקות הקבועות בהוראת

7 החוק הנ"ל.

8

9 כזכור, הנתבע הגיע לאולפני תחנת הרדיו באופן מקרי וללא כל כוונה להשתתף בתכנית

10 ולהתעמת עם התובע. הנתבע הוא בא כוחו של בליצבלאו ואשר במהלך שידור התכנית התובע

11 האשים אותו במעשה זיוף, וזאת משהתבקש להתייחס לדו"ח הוועדה לניגוד עניינים, ללמדך

12 כי תגובת התובע בנדון לא היתה ממך העניין. הנתבע התבקש להגיב לטענת הזיוף הנ"ל, עליה

13 הוא השיב כי מדובר בשקר וכן הוסיף והתייחס לניגוד העניינים בו מצוי התובע בהתאם

14 לנתונים שהיו ברשותו, לרבות דו"ח הוועדה לניגוד עניינים. אמנם נכון, לאחר שידור התכנית,

15 הנתבע שלח לתובע הודעת וואטסאפ בה הוא התרה בו להגיש נגדו תביעת לשון הרע על דבריו

16 ואף הוסיף וציין את כתובתו לצורך משלוח כתב התביעה, אולם התובע הוא זה שהקדים

17 ונופף במהלך שידור התכנית בהגשת תביעה נגד הנתבע ואף האשים אותו וכי הוא מוכן לשקר

18 לציבור למען פרנסתו. בנסיבות העניין וברוח הדברים שנאמרו במהלך התכנית על ידי שני

19 בעלי הדין, אין לומר כי הנתבע פעל בהעדר תום לב.

20

21 וגם זאת, העובדה כי הנתבע ייצג את בליצבלאו אשר פעל להדיח את התובע מכהונתו כיו"ר

22 דירקטוריון חב' יפה נוף וזאת בשל ניגוד העניינים בו היה מצוי, והוא הגיש בשמו את העתירה

23 המנהלית מספר ימים לאחר הפרסום, הטילה על התובע חובה חוקית, לעשות את הפרסום.

24

25 וגם זאת, הנתבע הינו פעיל חברתי ואחד ממקימי עמותת "שומרי הסף התנועה להגנת ערכי

26 שלטון החוק". יוצא אפוא כי בכובעו זה היתה מוטלת על הנתבע חובה חברתית לעשות את

27 הפרסום. הנה אם כן במקרה דנן הנתבע זכאי לתחולת ההגנה בסעיף 15(3-2) לחוק.

28

29 40. מעבר לנדרש יצוין כי טענת הנתבע כאילו הפרסום נשוא התביעה מהווה הבעת דעה ובהתאם

30 לכך הוא זכאי להגנה שבס"ק 15(4) לחוק איסור לשון הרע, אינה נקייה כלל ועיקר מספקות.

31 אמנם נכון, הנתבע סייג את דבריו באמירה "ככל הנראה", "לכאורה" ובמילים "כי ביום

32 ראשון-שני הדברים יתבהרו", אולם, על אף אותן הסתייגויות, אין לומר כי בעיני האדם

33 הסביר מדובר בהבעת דעה, להבדיל מקביעה עובדתית, אף כי לכאורית ביותר.

34

בית משפט השלום בחיפה

ת"א 7218-12-20 רמתי נ' דץ

- 1 משבאתי לכלל מסקנה כי הפרסום נשוא התביעה אין עניינו בתגובת הנתבע לטענת התובע
2 כאילו בליצבלאו זייף את המכתב לזימון דירקטוריון חב' יפה נוף, הרי ממילא הדבר שולל
3 את תחולתו של ס"ק 15(10) לחוק.
4
5 42. לפני סיום, אעיר כי חיזוק למסקנה אליה הגעתי במשפט מצאתי בעובדה כי ממועד הפרסום
6 נשוא התביעה, 10.07.2020, ועד לפניית התובע במכתב התראה לנתבע, 02.11.2020, חלפו כ-
7 4 חודשים, לא פחות. במהלך התקופה הנ"ל הוגשה ונדונה העתירה המנהלית, התובע השעה
8 את עצמו מתפקידו כיו"ר דירקטוריון חב' יפה נוף ובהמשך הוא התפטר מאותו תפקיד. וגם
9 זאת, התובע לא פנה לתחנת הרדיו בבקשה להוריד את התכנית מהאתר של התחנה. מכלול
10 הנסיבות הנ"ל מעורר סימני שאלה ביחס לעצם הגשת התביעה כמו גם הנזק שנגרם לתובע,
11 ככל ונגרם, מהפרסום.
12
13 43. לסיכום, אני מורה על דחיית התביעה.
14
15 התובע ישלם לנתבע, באמצעות בא כוחו, הוצאות משפט בסך של 11,700 ₪ (כולל מע"מ).
16
17 ניתן היום, י"ג סיוון תשפ"ג, 02 יוני 2023, בהעדר הצדדים.
18
19

רמזי חדיד, שופט בכיר

- 20
21
22
23